

Wrocław, 11 marca 2004 roku

WK. 660/332/K-66/03

**Pan
Patryk Wild
Wójt Gminy Stoszowice**

**Stoszowice 97
57-213 Stoszowice**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 roku nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła w okresie od 20 listopada 2003 roku do 6 lutego 2004 roku w Urzędzie Gminy Stoszowice kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy za 2002 rok i I półrocze 2003 roku, z uwzględnieniem danych z poprzednich okresów sprawozdawczych oraz bieżącej działalności jednostki. Jej celem było sprawdzenie prawidłowości prowadzenia gospodarki finansowej Gminy i zamówień publicznych na przykładzie wytypowanych lub losowo wybranych i udokumentowanych operacji finansowo-gospodarczych.

Ustalenia z kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole, którego jeden egzemplarz wręczono Panu Wójtowi w dniu podpisania.

W wyniku kontroli stwierdzono szereg uchybień i nieprawidłowości, spowodowanych między innymi niewłaściwą organizacją pracy Urzędu, nieprawidłowym obiegiem dokumentów finansowo-księgowych oraz nieznajomością lub błędną interpretacją przez pracowników obowiązujących przepisów prawa. Główną przyczyną powstania nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli, wydaje się być brak skutecznej kontroli wewnętrznej na każdym stanowisku pracy oraz brak sprawowania kontroli funkcjonalnej przez kadrę kierowniczą w stosunku do podległych pracowników, zwłaszcza w zakresie przestrzegania przepisów zarówno ogólnych jak i wewnętrznych.

Niezależnie od stwierdzonych nieprawidłowości ustalono, że podstawowe zadania określone w uchwałach budżetowych były na ogół realizowane w sposób prawidłowy. Pozytywnie należy ocenić działania podejmowane na wniosek kontrolujących, które pozwoliły wyeliminować część nieprawidłowości i uchybień stwierdzonych w toku kontroli. I tak, w trakcie kontroli:

- dostosowano zakładowy plan kont dla Urzędu oraz budżetu Gminy do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. nr 153, poz. 1752 ze zm.),
- stosownie do postanowień „Instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Gminy” założono rejestr upoważnień do pobierania druków ścisłego zarachowania, a osoby pobierające druki otrzymały stosowne upoważnienia,

- w księgach rachunkowych Urzędu za 2003 rok (konto 226 „Długoterminowe należności budżetowe”) ujęto należności Gminy w kwocie 46.539,76 zł, których termin zapłaty przypada na lata następujące po roku 2003,
- założono konta analityczne służące do rozrachunków z inkasentami,
- organ podatkowy wydał decyzje w sprawie określenia zaległości w podatku od środków transportowych i wyegzekwował od podatników kwotę 1.501,52 zł,
- wywieszono wykaz osób, którym umorzono zobowiązania podatkowe,
- wypłacono pracownikowi należny dodatek funkcyjny.

Obok opisanych wyżej pozytywnych faktów wystąpiły również uchybienia i nieprawidłowości, dotyczące w szczególności niżej wykazanych zagadnień:

Ustalenia ogólnoorganizacyjne

Tekst jednolity Statutu Gminy został wprowadzony zarządzeniem Wójta, a nie uchwałą Rady Gminy co było sprzeczne z przepisami art. 16 ustawy z 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. Nr 62, poz. 718 ze zm.), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Zasady wykonywania kontroli wewnętrznej w tym szczegółowe procedury kontroli wydatków publicznych, zasady wstępnej oceny celowości ich ponoszenia oraz sposoby wykorzystania wyników tych kontroli określone w art. 35, a wcześniej w art. 28a ust. 2 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych nie zostały ustalone do końca kontroli. Skutkiem tego w 2001 i 2002 roku Zarząd Gminy a w 2003 r. Wójt nie przeprowadzali w nadzorowanych jednostkach kontroli o której mowa w art. 127 ust. 2 ustawy. Nie realizowano również kontroli wewnętrznej według zasad określonych w załączniku do regulaminu wewnętrznego ponieważ Wójt nie określił zakresu uprawnień dla wskazanych tam stanowisk i referatów Urzędu.

Jednostki pomocnicze gminy (sołectwa) posiadały – wbrew przepisom art. 35 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym – wspólny Statut dla wszystkich sołectw, a w jego treści nie ujęto kolonii występujących w niektórych wsiach a także wykazano posiadanie majątku gminnego, mimo że nie wszystkie sołectwa otrzymały świetlice i boiska szkolne do użytkowania. Urząd nie posiadał protokołów przekazania sołectwom tych składników.

Skarbnik Gminy przygotowując projekty przepisów wewnętrznych nie dostosował ich do struktury organizacyjnej urzędu, ponieważ nie określił rzeczywistej drogi dokumentów, nie opisał wszystkich typowych dokumentów (polecenia wyjazdu służbowego, oświadczenia o wykorzystaniu pojazdów nie będących własnością pracodawcy do celów służbowych, umowy sprzedaży).

Księgowość, gospodarka pieniężna i rozrachunki

Zobowiązania wynikające z faktur VAT wymienionych na stronie 19 protokołu kontroli zostały zaksięgowane po stronie Ma konta 201 w dniu zapłaty, pomimo że faktury potwierdzające zobowiązania wpłynęły do Urzędu w miesiącach wcześniejszych niż miesiąc w którym dokonano

zapłaty. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 20 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku nr 76, poz. 694 ze zm.), który stanowi, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Dopuszczono się zwłoki w regulowaniu zobowiązań wobec kontrahentów, co spowodowało konieczność zapłaty w 2002 roku oraz w I połowie 2003 roku odsetek za opóźnienie w zapłacie. Z postanowień art. 28 ust. 3 pkt 1 i pkt 3 ustawy o finansach publicznych wynika natomiast, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Fakt ten, w świetle art. 138 ust. 1 pkt 11 ustawy o finansach publicznych, nosi znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Dowodami księgowymi o numerach w księdze wydatków 176/2002, 964/2, 1138/2, 1362/02, 839/2, 1395/02 oraz 2027/02 z 2002 roku zaksięgowano zapisem ujemnym zwrot zaliczki pobranej przez pracowników (Wn – 201, Ma – 130), pomimo że z punktu II.1.33 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych wynika, że zwroty środków pieniężnych pobranych w ramach zaliczek przez pracowników należy ujmować po stronie Ma konta 234, w korespondencji ze stroną Wn konta 130.

Wadia oraz zabezpieczenia należytego wykonania umów zwracano podmiotom ubiegającym się o udzielenie zamówienia publicznego lub realizującym zadania w ramach zamówień publicznych bez odsetek naliczonych przez Bank Spółdzielczy na rachunku depozytowym, co było sprzeczne z postanowieniami odpowiednio art. 42 ust. 3 oraz art. 75 ust. 6 ustawy z 10 czerwca 1994 roku o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku nr 72, poz. 664 ze zm.), z których wynika, że zamawiający zwraca zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz wadium (jeżeli wniesiono je w pieniądzu) wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek dostawcy lub wykonawcy.

Nie wyjaśniono przyczyn niewykazania na potwierdzeniu sald przesłanym przez Bank Spółdzielczy w Ząbkowicach Śląskich o/Budzów według stanu na 31 grudnia 2002 roku kwoty 2.189,28 zł zgromadzonej na rachunku środków za zajęcie pasa drogowego. Przepis art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości stanowi natomiast, że jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, należności, w tym udzielonych pożyczek oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów – drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

Wykonanie budżetu dochody

W 2002 roku oraz w I połowie 2003 roku nie dopełniono obowiązku wynikającego z przepisu art. 29 ust. 2 ustawy o finansach publicznych i nie opracowano harmonogramu realizacji dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, niezbędnego dla zapewnienia płynności finansowej w toku realizacji gospodarki finansowej.

Pomimo niewłaściwego wypełniania przez podatników deklaracji na podatek od środków transportowych oraz pomimo wykazywania w deklaracjach na 2003 rok danych niezgodnych ze stanem faktycznym, organ podatkowy wbrew postanowieniom przepisu art. 274 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. nr 137, poz. 926 ze zm.) nie zwracał się do składających w 2003 roku deklaracje o złożenie niezbędnych wyjaśnień oraz o skorygowanie deklaracji, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje w wątpliwość, jak również nie korzystał z kompetencji przyznanej przez art. 274a ust. 2 ustawy, który stanowi, że w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Powyższe oznacza, że organ podatkowy w 2003 roku nie dopełnił obowiązku wynikającego z przepisu art. 272 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa i nie dokonał czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Decyzje nr: PF-306/3-64/22/03 z 2003 roku w sprawie umorzenia oraz rozłożenia na raty zaległości podatkowej, PF-306/3064/12/02 z 18 grudnia 2002 roku w sprawie rozłożenia na raty płatności zaległego podatku, PF-306/3064/8/02 z 30 lipca 2002 roku w sprawie rozłożenia na raty płatności podatku oraz PF-306/3064/10/03 z 3 czerwca 2003 roku w sprawie odroczenia płatności zaległego podatku, wydane zostały wyłącznie na podstawie wniosku podatnika, bez dokonania oceny, czy zachodził w konkretnej sprawie, w myśl art. 48 § 1 Ordynacji podatkowej ważny interes podatnika lub interes publiczny uzasadniający wydanie przedmiotowej decyzji. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 122, art. 187 § 1 oraz art. 191 ustawy Ordynacja podatkowa, z których wynika, że w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, w tym celu organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy, a dopiero na podstawie całego zebranego materiału dowodowego ocenić, czy dana okoliczność została udowodniona.

Decyzje o numerach: PF-306/3064/58/2002 z 16 grudnia 2002 roku, PF-306/3064/57/02 z 18 listopada 2002 roku, PF-306/3064/26/02 z 9 maja 2002 roku, PF-306/3064/20/02 z 20 grudnia 2002 roku, PF-306/3064/12/02 z 18 grudnia 2002 roku zostały wydane po przekroczeniu miesięcznego terminu od złożenia wniosku, a decyzje nr PF-306/3064/21/03 z 14 kwietnia 2003 roku i PF-306/3064/23/03 z 20 maja 2003 roku po przekroczeniu dwumiesięcznego terminu od złożenia wniosku, pomimo że z przepisu art. 139 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2002 roku wynikało, że załatwienie sprawy wymagającej

przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca od dnia wszczęcia postępowania, zaś w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003 roku wynika, że załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

W 2003 roku Wójt nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z przepisu art. 16a ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych i nie podał do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie w siedzibie urzędu gminy wykazu podatników podatku rolnego i leśnego, którym umorzył zaległości podatkowe w kwocie wyższej niż 100 zł.

Pomimo niewpłacenia w ustawowym terminie przez 10 podmiotów korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych opłat za korzystanie z tych zezwoleń, Wójt nie wydawał decyzji wygaszających przedmiotowe zezwolenia, co było niezgodne z przepisem art. 162 § 1 pkt 1 ustawy z 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 roku nr 98, poz. 1071 ze zm.) który stanowi, że organ administracji publicznej, który wydał decyzję w pierwszej instancji, stwierdza jej wygaśnięcie, jeżeli decyzja stała się bezprzedmiotowa, a stwierdzenie wygaśnięcia takiej decyzji nakazuje przepis prawa albo gdy leży to w interesie społecznym lub w interesie strony. Ponadto, pomimo że z treści art. 18 ust. 12 pkt 5 ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity, Dz. U. z 2002 roku nr 147, poz. 1231 ze zm.) wynika, że zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych wygasa w przypadku niedokonania opłaty w wysokości określonej w art. 11¹ ust. 2 i 5 w terminach, o których mowa w art. 11¹ ust. 7 ustawy, organ zezwalający, ani gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, wbrew przepisom art. 18 ust. 8 ustawy oraz § 3 uchwał Rady Gminy: nr 50/IX/2002 z 21 sierpnia 2002 roku oraz nr V/37/2003 z 11 września 2003 roku w sprawie przyjęcia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Stoszowice nie przeprowadził kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia, postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz postanowień uchwał Rady Gminy.

Opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszone w roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności nie były naliczane proporcjonalnie do okresu ważności zezwolenia, co było niezgodne z przepisem art. 11¹ ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podmiotom korzystającym z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nie założono kont służących do rozrachunków, co było niezgodne z pkt II-26 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych, z którego wynika, że ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej.

wydatki

W 2002 roku odpis na rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przelano dwukrotnie, w terminach 13 czerwca oraz 27 grudnia 2002 roku, zaś w terminie do 31 maja 2003 roku na rachunek funduszu przelano 72 % równowartości rocznych odpisów. Powyższe było sprzeczne z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz. U. z 1996 roku nr 70, poz. 335 ze zm), z którego wynika, że równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do 30 września tego roku, z tym, że w terminie do 31 maja tego roku przekazuje kwotę stanowiącą co najmniej 75 % równowartości odpisów.

W latach 2002-2003 wszyscy pracownicy Urzędu otrzymali świadczenia urlopowe w tej samej wysokości, co było niezgodne z przepisami art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz § 4 pkt 1 i pkt 3 Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, które stanowią, że przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu oraz, że wysokość dofinansowania zależna jest od dochodu przypadającego na osobę w rodzinie wykazanego w świadczeniu.

Zapisy Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych były niezgodne ze stanem faktycznym i prawnym. W regulaminie postanowiono, że ma on zastosowanie do pracowników Urzędu Gminy, biblioteki oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach, pomimo że Urząd Gminy prowadził wspólną działalność socjalną wyłącznie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Wspólna działalność socjalna z Ośrodkiem Pomocy Społecznej nie była prowadzona ponadto na warunkach określonych w umowie, co było niezgodne z przepisem art. 9 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. W § 3 pkt 1 i pkt 2 ustalono, że środki funduszu przeznacza się na dofinansowanie krajowego i zagranicznego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wczasów, kolonii, zimowisk, obozów, kolonii zdrowotnych, krajowych i zagranicznych wycieczek zakupionych przez zakład pracy lub indywidualnie przez osoby uprawnione oraz na dofinansowanie krajowych i zagranicznych wczasów pracowniczych, leczniczych, profilaktyczno-leczniczych, wypoczynku w domach wczasowych, campingach i polach namiotowych, oraz wycieczek krajowych i zagranicznych zakupionych przez osoby uprawnione bądź przez zakład pracy, pomimo że jak wynika z dodanego z dniem 1 stycznia 2003 roku przez art. 5 pkt 7 lit. b ustawy z 26 lipca 2002 roku o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 135 poz. 1146) przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych usługi i świadczenia - w zakresie różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej i sportowo-rekreacyjnej - mogą być finansowane z Funduszu, jeżeli są świadczone wyłącznie na terenie kraju. Zasada ta dotyczy także dopłat z Funduszu do takich usług lub świadczeń.

Koszty postępowania komorniczego klasyfikowano do § 4300 „Zakup usług pozostałych”, zaś koszty zakupu książek do § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”. Powyższe było niezgodne z § 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 18 lipca 2000 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji

dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz. U. nr 59, poz. 688 ze zm.) z którego wynika, że koszty egzekucji komorniczej należy klasyfikować w § 4610 „Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego”, zaś koszty zakupu książek w § 4240 „Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek”.

Wydatki ponoszone przez Ludowe Zespoły Sportowe pokrywane były bezpośrednio z budżetu Gminy, pomimo że rachunki potwierdzające poniesione przez kluby koszty nie były wystawiane na Urząd Gminy. Ponadto Gmina dotowała kluby sportowe, które nie działały w formie stowarzyszeń (z wyjątkiem klubu sportowego „FORTY” zarejestrowanego w Sądzie Okręgowym w Warszawie), mimo że art. 6 ust. 2 ustawy z 18 stycznia 1996 roku o kulturze fizycznej (tekst jednolity Dz. U. z 2001 roku nr 81, poz. 889 ze zm.) stanowi, że kluby sportowe, uczestniczące we współzawodnictwie sportowym, tworzone są w formie stowarzyszeń, lub spółek akcyjnych, zaś z przepisu art. 62 ust. 3 powołanej ustawy wynika, że kluby sportowe działające w dniu wejścia w życie ustawy o kulturze fizycznej na podstawie dotychczasowych przepisów zobowiązane były dostosować swoje przepisy i formy organizacyjne do wymogów ustawy nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o kulturze fizycznej, tj. do 6 kwietnia 1997 roku.

Zamawiający (Gmina Stoszewice) nie naliczył wykonawcy robót pn. „Odbudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych nr 645 i 485 o długości 2,250 km, obręb Przedborowa, Gmina Stoszewice” kary umownej w wysokości 2.671,39 zł, z tytułu nieterminowego wykonania zamówienia, co było niezgodne z zapisem § 11 pkt 1 lit. a umowy nr 29/2002 z 13 grudnia 2002 roku, który stanowi, że wykonawca jest zobowiązany zapłacić zamawiającemu kary umowne za przekroczenie terminu wykonania zamówienia w wysokości 0,10 % wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki.

Ponoszone przez Urząd koszty na realizację zadań inwestycyjnych oraz na zakupy inwestycyjne księgowane były na jednym wspólnym koncie 080, co było niezgodne z punktem II.1.12 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych z którego wynika, że ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 080 „Inwestycje (środki trwale w budowie) powinna zapewnić co najmniej wyodrębnienie kosztów inwestycji według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Mienie komunalne

Zasady gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność gminy Stoszewice, zostały określone przez Radę Gminy w uchwale z 26 kwietnia 2002 r. nr 30/V/2002 (Dz.Urz. Województwa nr 114, poz. 1647). Uchwałą tą wyłączono ze sprzedaży lokale mieszkalne i lokale użytkowe w budynkach użyteczności publicznej oraz postanowiono, że lokale użytkowe sprzedawane będą wyłącznie w drodze przetargu. Natomiast 27 marca 2003 r. Rada podjęła uchwałę nr II/9/2003 w sprawie zbycia nieruchomości stanowiących własność gminy, w której odstąpiła od wyżej

wymienionych zasad i przyznała pierwszeństwo w nabyciu lokalu użytkowego w drodze bezprzetargowej dotychczasowemu najemcy, którym był radny gminy. W podstawie prawnej wskazano art. 18 ust. 2 pkt 9 li.a) ustawy o samorządzie gminnym, co mogło sugerować, że w gminie nie obowiązują ogólne zasady gospodarowania mieniem gminnym i Wójt, do czasu określenia zasad, może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą Rady. Rada Gminy podejmując uchwałę nr II/9/2003 zmieniła w indywidualnej sprawie wcześniej ustalone przez siebie zasady dotyczące sprzedaży lokalu użytkowego na bardziej korzystne dla nabywcy. Nabywcą lokalu użytkowego był radny, który prowadził w nim działalność gospodarczą przed rozpoczęciem wykonywania mandatu i po jego objęciu nie zastosował się do przepisów art. 24f ust. 1a ustawy o samorządzie gminnym. Rada Gminy natomiast nie stwierdziła wygaśnięcia mandatu radnego. O powyższym zostanie powiadomiony Wojewoda Dolnośląski odrębnym pismem.

Służby techniczne Urzędu nie przeprowadzały kontroli pod kątem prawidłowości eksploataowania wynajmowanych lokali i utrzymywania ich w stanie nie gorszym niż w chwili przejścia, do czego najemcy byli zobowiązani postanowieniami zawieranych umów najmu. Pomimo, że najemcy mieli obowiązek bezzwłocznego zawiadamiania właściciela o konieczności przeprowadzenia remontów kapitalnych i napraw, urząd nie posiadał dokumentów z których wynikałoby, że lokale użytkowe wynajmowane przez radnego ulegały dewastacji z winy wynajmującego i wymagały natychmiastowych remontów.

Wójt rozłożył na raty zaległości czynszowe nabywcy lokalu, mimo że Rada Gminy nie określiła zasad i trybu umarzania zaległości innych niż podatkowe a także udzielania innych ulg w spłaceniu tych należności, co było sprzeczne z art. 34a ustawy o finansach publicznych.

Gospodarowanie środkami trwałymi gminy oraz ewidencja długotrwałych aktywów finansowych

Urząd nie posiadał ewidencji składników majątku Gminy użytkowanych przez jednostki oświatowe, gminne spółki prawa handlowego (Zakład Usług Komunalnych i Forteczny Park Narodowy) a także dróg gminnych i gruntów pod tymi drogami oraz wartości niematerialnych i prawnych. Niewłaściwe zorganizowanie sporządzania, przyjmowania, obiegu, archiwowania i kontroli dokumentów uniemożliwiało pracownikom służb finansowo-księgowych terminowe i prawidłowe rozliczanie osób majątkowo odpowiedzialnych za to mienie a także wykonywania obowiązków w zakresie nadzoru nad gospodarką finansową jednostek i zakładów budżetowych.

Prowadzone ręcznie ewidencje majątku nie zawierały szczegółowej charakterystyki opisowej identyfikującej poszczególne składniki majątkowe oraz symbolu rodzaju zgodnego z klasyfikacją środków trwałych, ogłoszoną w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz.U. Nr 112, poz. 1317 ze zm.). Roczne stawki niezbędne do obliczenia odpisów umorzeniowych były niezgodne z art. 9 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.). W

ewidencji wartości niematerialnych i prawnych nie ujęto wszystkich użytkowanych w Urzędzie programów komputerowych.

Inwentaryzacja

Ostatnia inwentaryzacja majątku gminy zgromadzonego w Urzędzie i jednostkach OSP przeprowadzona w grudniu 2002 r. w oparciu o obowiązujące w Urzędzie „zasady przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych...” z 23 grudnia 1997 r., nie została wyceniona i rozliczona z powodu dostarczenia przez przewodniczącego komisji arkuszy spisu z natury dopiero w połowie lutego 2003 roku. Przed rozpoczęciem spisu z natury osoby odpowiedzialne materialnie za stan składników objętych spisem nie złożyły pisemnych oświadczeń potwierdzających, że wszystkie dowody przychodu i rozchodu składników inwentaryzacyjnych zostały przekazane do księgowości, co było sprzeczne z pkt. 6 „zasad”. W „zasadach” nie ustalono kto i kiedy zatwierdza protokół komisji inwentaryzacyjnej, kto opiniuje i stawia wnioski w sprawie różnic inwentaryzacyjnych oraz kto podejmuje decyzję o ostatecznym sposobie rozliczenia tych różnic.

Od 1 stycznia 2003 r. Wójt wprowadził nową Instrukcję w sprawie gospodarki majątkiem trwałym Gminy, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, wg której na koniec 2003 r. powtórzono inwentaryzację z 2002 roku.

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Wójta, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, a w szczególności o:

1. Przygotowanie i przedłożenie Radzie Gminy do uchwalenia projektu uchwały o ogłoszeniu tekstu jednolitego Statutu Gminy, stosownie do przepisów art. 16 ustawy z 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych - Dz.U. Nr 62, poz. 718 ze zm. (Uchwała podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa).
2. Opracowanie wewnętrznych procedur kontroli oraz zasad i trybów jej wykonywania w jednostkach organizacyjnych Gminy, zgodnie z art. 35a ust. 3 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.), z wykorzystaniem obowiązujących standardów kontroli finansowej ogłoszonych w Komunikacie Nr 1 Ministra Finansów z 30 stycznia 2003 r. (Dz.Urz. Min. Fin. Nr 3, poz. 13).
3. Zalecenie kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy opracowania w ich jednostkach procedur kontroli wewnętrznej wg wyżej wymienionych wytycznych.
4. Przeprowadzenie kontroli wewnętrznej w podległych i nadzorowanych jednostkach organizacyjnych gminy wg wytycznych zawartych w art. 127 ust. 2 oraz w zakresie określonych określonym w art. 127 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.
5. Przygotowanie projektów statutów sołectw odrębnie dla każdego z nich z uwzględnieniem faktycznego obszaru oraz kolonii a także zarządzanego majątku gminy zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym i przekazanie Radzie Gminy do uchwalenia.

6. Bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku nr 76, poz.694 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. nr 153, poz. 1752 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - bieżącego prowadzenia ksiąg rachunkowych w myśl art. 20 ust. 1 ustawy,
 - dokonywania w urządzeniach księgowych zapisów odzwierciedlających stan rzeczywisty zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy,
 - wyjaśniania i rozliczania różnic inwentaryzacyjnych, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy,
 - księgowania zwrotu zaliczek przez pracowników Urzędu, zgodnie z punktem II.1.33 załącznika nr 2 do rozporządzenia,
 - prowadzenia kont analitycznych dla podmiotów korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z pkt II.1.26 załącznika nr 2 do rozporządzenia
 - prowadzenia ewidencji szczegółowej do konta 080 „Inwestycje (środki trwałe w budowie) stosownie do postanowień punktu II.1.12 załącznika nr 2 do rozporządzenia.
7. Dokonywanie wydatków publicznych w sposób celowy i oszczędny, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, zgodnie z postanowieniami art. 28 ust. 3 pkt 1 i pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
8. Zwracanie podmiotom ubiegającym się o udzielenie zamówienia publicznego lub realizującym zadania w ramach zamówień publicznych wadium oraz zabezpieczeń należytego wykonania umów wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym były przechowywane, w wysokości pomniejszonej o koszty prowadzenia rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek, zgodnie z art. 46 ust. 4 oraz art. 148 ust. 5 ustawy z 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. nr 19 poz. 177).
9. Opracowywanie w kolejnych latach budżetowych harmonogramów realizacji dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
10. Bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. nr 137, poz. 926 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - dokonywania czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy,
 - zwracania się do podatników o składanie niezbędnych wyjaśnień oraz o korygowanie deklaracji, w sytuacjach gdy deklaracje zawierają błędy, lub oczywiste omyłki, bądź gdy wypełniono je niezgodnie z ustalonymi wymogami, zgodnie z art. 274 § 1 ustawy,
 - przeprowadzania postępowania podatkowego przed wydaniem decyzji umarzających zaległości podatkowe i odraczających termin płatności lub rozkładających na raty zapłatę

- podatku lub zaległości podatkowej, zgodnie z zasadami określonymi w art. 122, art. 187 § 1 oraz art. 191 Ordynacji podatkowej,
- załatwienia spraw wymagających przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w terminach określonych w art. 139 § 1 ustawy.
11. Podawanie do publicznej wiadomości wykazu podatników będących przedsiębiorcami, którym umorzono zaległości podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz podatników podatku rolnego i leśnego, którym umorzono zaległości podatkowe w kwocie wyższej niż 100 zł, stosownie do przepisów art. 16a ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych.
 12. Niezwłoczne wygaszanie w drodze decyzji administracyjnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadkach nieterminowych opłat dokonanych przez podmioty korzystające z tych zezwoleń, stosownie do art. 162 § 1 pkt 1 z związku z art. 12 § 2 i 35 § 1 i § 2 ustawy z 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 roku nr 98, poz. 1071 ze zm.) oraz zwracanie nieterminowo uiszczonych opłat za korzystanie z zezwoleń.
 13. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, przestrzegania postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz postanowień uchwał Rady Gminy, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2002 roku nr 147, poz. 1231 ze zm.) oraz w myśl postanowień Rady Gminy.
 14. Proporcjonalne naliczanie do okresu ważności zezwolenia opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych w roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, zgodnie z art. 11¹ ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
 15. Przestrzeganie zasad określonych w ustawie z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz. U. z 1996 roku nr 70, poz. 335 ze zm), w szczególności w zakresie:
 - przekazywania na rachunek bankowy zakładowego funduszu świadczeń socjalnych równowartości rocznych odpisów w wysokości i terminach określonych w art. 6 ust. 2 ustawy,
 - uzależniania przyznania ulgowych usług i świadczeń oraz wysokości dopłat z funduszu od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy.
 16. Dostosowanie Regulaminu Świadczeń Socjalnych dla pracowników Urzędu do stanu faktycznego oraz obowiązującego stanu prawnego.
 17. Klasyfikowanie dochodów i wydatków zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z 25 marca 2003 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów (Dz. U. nr 68, poz. 634 ze zm.).

18. Udzielanie podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku dotacji na cele publiczne związane z realizacją zadań tej jednostki zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. nr 96, poz. 873), a jeżeli zlecone zadanie dotyczy innych zadań publicznych niż określone w powołanej ustawie zlecenie zadań na podstawie umowy zawartej z dotowanym podmiotem oraz w trybie określonym w uchwale Rady Gminy.
19. Naliczanie kar umownych podmiotom nieterminowo realizującym zadania inwestycyjne, stosownie do postanowień zawieranych umów.
20. Przeprowadzanie regularnych kontroli w zakresie prawidłowości eksploatacji wynajmowanych lokali użytkowych a także przestrzegania przez najemców warunków zawartych umów.
21. Egzekwowanie od najemców lokali użytkowych pisemnego zgłaszania konieczności wykonywania remontów i napraw przekraczających zakres wynikający z zawartych umów.
22. Umarzanie wierzytelności z tytułu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa oraz udzielanie innych ulg w spłaceniu tych należności wyłącznie w oparciu o postanowienia Rady Gminy zgodnie z art. 34a ustawy o finansach publicznych.
23. Założenie pozabilansowej i pełnej ewidencji majątku Gminy oraz przekazanie poszczególnych jego składników protokołami zdawczo-odbiorczymi ich użytkownikom.
24. Uzupełnienie ewidencji majątku o brakujące składniki wartości niematerialnych i prawnych, o szczegółową charakterystykę opisową jej składników, nadanie im symboli zgodnie z K.Ś.T. ogłoszonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 30 grudnia 1999 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1317) oraz ustalenie rocznych stawek niezbędnych do obliczenia wartości odpisów umorzeniowych na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.).

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie realizacji przedstawionych wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Andrzej Szwaja

Przewodniczący Rady Gminy Stoszowice